

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

Iktatószám: SZM/426-3/2022/114

Készült: 2022. április 27.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM INTÉZKEDÉSI TERVE

AZ EGYAJÁNLTOS KÖZBESZERZÉSEK SZÁMÁNAK CSÖKKENTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEKRŐL

I. Preambulum

Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 5.§ (1) bekezdése szerint, ha egy ajánlatkérő esetében az egyajánlatos közbeszerzések aránya – az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések körében – a tárgyévet megelőző naptári évben a 20%-ot meghaladta, az ajánlatkérő köteles a tárgyre vonatkozóan intézkedési tervet készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel.

A Szépművészeti Múzeum mint ajánlatkérő (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a 2021. évben 12 db, az uniós értékhatárt elérő közbeszerzési eljárást folytatott le, amelyek kivétel nélkül egyajánlatosak voltak. A jogszabályban foglalt kötelezettsége teljesítése érdekében az Ajánlatkérő – az egyajánlatos közbeszerzések elemzését követően – az alábbi intézkedési tervet hozza.

II. Az egyajánlatos közbeszerzések magas számának lehetséges okai

1. Közbeszerzési eljárások tárgya

Kiindulási alapként fontos rögzíteni, hogy az Ajánlatkérő valamennyi közbeszerzési eljárása során törekszik a legnagyobb piaci verseny biztosítására, de nem mellőzhető körülmény, hogy a közbeszerzési eljárások keretében nem általános jellegű vagy lakossági felhasználású eszközök beszerzésére vagy szolgáltatások megrendelésére kerül sor, hanem olyan, a közcélú múzeumi feladatok teljesítéséhez szükséges, a nemzetközi múzeumszakmai előírásoknak megfelelő, speciális eszközök és szolgáltatások beszerzésére, amelyek esetében a potenciális ajánlattevői kör rendkívül szűk körű.

Ezt alátámasztja, hogy az egyajánlatos közbeszerzések tárgyát kivétel nélkül a nemzeti vagyon részét képező kulturális javak képezték: nemzetközi műtárgy szállítmányozási szolgáltatás megrendelése, valamint műtárgyrestaurálási, -diagnosztikai és raktározási eszközök beszerzése. E beszerzések esetében – a nagy nemzetközi múzeumoktól kölcsönzött műtárgyak jelentős értékére és a kölcsönző intézmények által meghatározott speciális vagyonbiztonsági vagy állományvédelmi feltételekre, valamint a restaurálási, diagnosztikai és világítási eszközök sajátos műszaki specifikációjára figyelemmel – nagy gondossággal kell meghatározni az alkalmassági követelményeket és a teljesítés feltételeit.

A közbeszerzések becsült értékének meghatározását szolgáló indikatív ajánlatkérés – a potenciális ajánlattevők felderítése és az esetleges egyenértékű beszerzési tárgyak megtalálása érdekében – ezen a rendkívül szűk piacon már előzetes piacfelmérésnek tekinthető. A potenciális ajánlattevők alacsony számának ellensúlyozása, illetve az ajánlatok számának növelése érdekében – amennyiben azzal potenciálisan elő tudtuk segíteni a versenyt – általában biztosítottuk a részajánlattétel lehetőségét is.

→ Nemzetközi műtárgy szállítmányozási szolgáltatás

Eljárások száma: 6 db

A nemzetközi műtárgy szállítmányozás rendkívül különleges piac, kevés gazdasági szereplővel, így a rendelkezésre álló kapacitások szűkösek.

Mivel rendkívül értékes, gyakran felbecsülhetetlen értékű műtárgyak szállítása képezi a közbeszerzési eljárások tárgyát, a potenciális ajánlattevők köre rendkívül szűk. Felelősséggel csak olyan ajánlattevő indulhat a közbeszerzésen, amely nagy gyakorlattal, komoly nemzetközi kapcsolatokkal és tapasztalt humán erőforrással, magas színvonalú eszközökkel és komoly szállító járművekkel rendelkezik.

Az Ajánlattevő által e tárgykörben lefolytatott közbeszerzések rendeltetési helye Budapest; helyben kell kiállítani a kamionokat és a ládákat, elvégezni a csomagolást és a bepakolást. Ehhez a külföldi ajánlattevők Magyarországon nem rendelkeznek megfelelő bázissal, infrastruktúrával és humán erőforrással, így – annak ellenére, hogy uniós közbeszerzésekről van szó – külföldi ajánlattevők nem vesznek részt ezen eljárásokban.

→ Műtárgyrestaurálási, -diagnosztikai és -raktározási eszközök

Eljárások száma: 6 db (valójában 4 db eljárás, de az egyikben 3 db érvényes rész volt)

E tárgykörben az Ajánlattevő a 2021. évben a műtárgyrestaurálási és -raktározási szakterületen világszínvonalú és külföldön is egyre nagyobb ismertségnek örvendő Országos Múzeumi Restaurálási és Raktározási Központ működéséhez szükséges eszközbeszerzéseket folytatta le:

- archeometriai eszköz beszerzése (M-6 Jetstream mikronyalábos EDXRF-rendszer nagy területű térképezési képességekkel és kézi XRF spektrométer a kulturális örökségből származó minták roncsolásmentes elemanalíziséhez);
- anyag és technológiai vizsgálatokhoz szükséges digitális mobil radiográfiai eszköz beszerzése a hozzá tartozó hardverekkel, szoftverekkel és állványokkal (mobil röntgenberendezés és sugármérő kéziműszer);
- nagy teljesítményű optikai mikroszkópok és labormikroszkópok beszerzése műtárgyrestaurálási laborokba,
- raktártechnológiai kiseszközök beszerzése (műtárgytárolásra alkalmas speciális tárolóládák és hengerek).

Ahogy az a felsorolásból is látható, a speciális múzeumi, műtárgyrestaurálási, -diagnosztikai és raktározási feladatok ellátását szolgáló, nagy értékű műszaki eszközök – műszaki tulajdonságaik és felhasználási területük következtében – egyedi jellegűek, így gyártásukkal, forgalmazásukkal és szervizelésükkel az egész világon kevés gazdasági szereplő foglalkozik.

Fontos szempont a beszerzések komplexitása is, mert a szállításon túlmenően a közbeszerzés tárgyát képezi az eszközök szakszerű üzembehelyezése, szakszervizelése, illetve a műszakilag megfelelő, stabilan rendelkezésre álló alkatrész-utánpótlás biztosítása.

Az indikatív ajánlatok bekérése során szembesültünk azzal is, hogy a speciális műtárgyrestaurálási és -diagnosztikai eszközöket gyártó és forgalmazó egyes külföldi gazdasági szereplők az eljárás bonyolultsága, hosszadalmassága és magas költségei miatt is távol maradnak a közbeszerzési eljárásoktól.

2. Veszélyhelyzetből eredő rendkívüli körülmények

Az egyajánlatos közbeszerzések oka lehet az is, hogy a tavalyi évben bizonyos eljárásoknál (a veszélyhelyzetre tekintettel) feltételes, illetve gyorsított eljárás került előírásra, amelyet a potenciális ajánlattevők kockázatként ítélték meg, illetve nem volt elég idejük az ajánlat szakszerű előkészítésére.

A potenciális gazdasági szereplőktől utólag olyan visszajelzések is érkeztek, hogy a koronavírussal összefüggő megbetegedések miatt működési nehézségek léptek fel, amely megakadályozta az ajánlat összeállítását és beküldését, így - előzetes szándékuk ellenére - nem tudtak ajánlattevőként részt venni az adott eljárásokban.

III. Tervezett intézkedések és a beszerzési gyakorlat átalakítása

Az Ajánlatkérő közbeszerzési eljárásai során a továbbiakban is nagy hangsúlyt fektet a közbeszerzések tervezésére és megfelelő előkészítésére, ezzel is megkönnyítve a potenciális ajánlattevők részvételi feltételeit.

Ezen alapelv mellett - a lehető legnagyobb verseny biztosítása és az egyajánlatos közbeszerzések számának / arányának csökkentése érdekében - az alábbi intézkedések megtételére kerül sor.

- A közbeszerzések előkészítésének hasznos eszköze az **előzetes piaci konzultáció** intézménye, amely lehetőséget nyújt a potenciális ajánlattevők és a gazdasági szereplők számára, hogy véleményezzék a közbeszerzési dokumentációt és segítsék a közbeszerzés megfelelő előkészítését.
A konzultáció - a piaci visszajelzések közvetlen monitorozása okán - érdemben hozzájárulhat a dokumentációban foglaltak megvalósíthatóságához, de a költségeket befolyásoló tényezőkre is közvetlen hatással bír. A konzultáció eredményei éppen ezért minden esetben beépülnek a végleges dokumentációba.
- **Az alkalmassági feltételek, illetve a szerződéses garanciák felülvizsgálatával** a korábbiakban esetleg aránytalan terhet jelentő elvárások mellőzhetőek, ezáltal a potenciális ajánlattevők köre bővíthet, elősegítve a mikro-, kis- és közepes vállalkozások közbeszerzésekben való részvételét, valamint az adminisztratív terhek további csökkentését.
A szerződéses feltételek körében - az Ajánlatkérő számára feltétlenül szükséges garanciák megtartása mellett - vizsgálni kell a kötbér és a további szerződéses szankciók esetleges csökkentését.
- **Az ajánlattételi hajlandóság növelése érdekében** - a mindenkori költségvetési helyzet függvényében - törekedni kell a feltételes közbeszerzési eljárások számának csökkentésére.
- A speciális műszaki eszközbeszerzéseket érintően szakmai konferenciákon, előadásokon, kiállításokon vagy online kutatások formájában figyelemmel kísérjük az új gazdasági szereplők megjelenését, valamint folyamatosan keressük az **egyenértékű műszaki paramétereket** biztosító, alternatív megoldásokat is.
- A közbeszerzések előkészítése során fontos a **munkafolyamatok racionalizálása**, amely segíteni tudja a közbeszerzés szakszerű és gyors előkészítését (pl. előzetes ütemterv; kommunikáció és információáramlás korszerű csatornáinak preferálása; szükség szerint külsős szakértők bevonása és belső képzések lefolytatása a munkatársak alapvető közbeszerzési ismereteinek növelése érdekében).
A közbeszerzések előkészítésének hatékonyságát célozza az intézményi költségvetési tervezés megújítása is, amelynek a továbbiakban részét képezi a funkcionális és a szakmai szervezeti egységek által elkészített költségterv, amely a közbeszerzési terv összeállításának legfontosabb információbázisa lehet.
A hatékonyabb előkészítés és a pontosabb ütemezés eredményeként egyrészt csökkenthető a gyorsított eljárások száma, másrészt a közbeszerzési eljárás szakaszolását a potenciális ajánlattevők gazdasági tevékenységének belső ritmusához tudjuk igazítani.

IV. Tervezett intézkedések végrehajtási módja, határideje, felelősök, lehetséges kockázatok

1. feladat: Intézkedési terv közzététele
Határidő: 2022.04.30.
Felelősök: Jogi Osztály közbeszerzéssel foglalkozó munkatársai a Kommunikációs Főosztályon keresztül
Lehetséges kockázatok: nincs.
2. feladat: Intézkedési terv végrehajtása
Határideje: folyamatos
Felelősök: Jogi Osztály közbeszerzéssel foglalkozó munkatársai, valamint az adott közbeszerzések tárgya szerinti szaktudással rendelkező munkavállalók.
Lehetséges kockázatok:
  - A közbeszerzések lefolytatása - azok tárgyának adottságai okán - folyamatos alkalmazkodást igényelnek. Nemzetközi műtárgy szállítványozás esetében különösen a kölcsönadók által előírt egyedi állományvédelmi és vagyonbiztonsági előírások teljesítése, a gyakran változó műtárgylista, valamint a járványhelyzettel összefüggő szállítványozási protokollok változása és a kiállítások esetleges átütemezése igényli a rugalmas reagálást.
  - Az Ajánlatkérőnek - a fentiekben vázolt, indirekt intézkedések mellett - nincs közvetlen ráhatása a potenciális ajánlattevők részvételi hajlandóságának növelésére.

Jóváhagyom:

Dr. Baán László
főigazgató